

Leirskoletilbud for elever i Ås-skolen

Saksbehandler: Mariann Jøssang

Saksnr.: 18/02695-1

Behandlingsrekkefølge

Møtedato

Hovedutvalg for oppvekst og kultur
Ungdomsrådet

Rådmannens innstilling:

Følgende rammer og føringer for gjennomføring av leirskole, vedtas:

1. Maksimal reisetid 2 timer kjøring
2. 3 overnattinger
3. 4 undervisningsdager á 5,5 timer per dag
4. De små skolene må samkjøre gjennomføringen med en stor skole
5. De mellomstore skolene må tilstrebe å samarbeide om gjennomføringen
6. Kostpenger dekkes ikke av kommunen, men av den enkelte elev. I særskilte tilfeller kan dette dekkes av kommunen.

Ås, 16.10.2018

Trine Christensen
Rådmann

Ellen Benestad
Oppvekst- og kultursjef

Avgjørelsesmyndighet:

Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Behandlingsrekkefølge:

Ungdomsrådet
Hovedutvalg for oppvekst og kultur

Saksbehandler sender vedtaket til:

Oppvekst- og kultursjef
Rektorer for barneskoler

Ås kommune

Saksutredning:

Sammendrag:

Det legges med dette frem forslag til kommunale rammer og føringer for gjennomføring av leirskoleopphold for elever i Ås-skolen. Dette med henblikk på kostnader, samt at leirskoletilbudet som gis skal være likeverdig.

Fakta i saken:

En del av undervisningstiden kan brukes til leirskoleopplæring, jf. opplæringsloven § 2-3. Per i dag er ikke tilbud om leirskole lovfestet, men det foreligger et lovforslag om lovfesting, med høringsfrist 02.01.2019.

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-om-endringer-i-opplaringsloven-og-friskoleloven-leirskole-og-skolebytte-i-videregaende-opplaring/id2611029/>

I Ås kommune gjennomføres det årlig leirskoleopphold, med 4 overnattinger, for 6. eller 7. trinn. Ressursbruk knyttet til gjennomføring ved den enkelte skole varierer med hensyn til blant antall transportutgifter per elev, reisevei og lærertetthet.

Rådmannen mener det bør innføres kommunale rammer og føringer for gjennomføring av leirskoleopphold for elever i Ås-skolen. Dette med henblikk på kostnader, samt at leirskoletilbudet som gis skal være likeverdig.

Forslag til rammer og føringer for gjennomføring av leirskoleopphold lyder som følger:

1. Maksimal reisetid 2 timer kjøring
2. 3 overnattinger
3. 4 undervisningsdager á 5,5 timer per dag
4. De små skolene må samkjøre gjennomføringen med en stor skole
5. De mellomstore skolene må tilstrebe å samarbeide om gjennomføringen
6. Kostpenger dekkes ikke av kommunen, men av den enkelte elev. I særskilte tilfeller kan dette dekkes av kommunen.

Tilskudd og regler for finansiering

Den statlige tilskuddsordningen, jf. Kap. 225, Post 66, er budsjettstyrt. Bevilgningen i statsbudsjettet fastsetter rammen for den totale tilskuddssummen som kan bli innvilget til ordningen pr. år.

Tilskuddordningen definerer leirskole og leirskoleopplæring slik:

- Leirskoleopplæring ved bemannet leirskole eller annen aktivitet med varighet på minst tre overnattinger i sammenheng. Med «annen aktivitet» menes det her eksempelvis ekskursjoner eller turer som er en del av grunnopplæringen.
- Leirskoleopplæringen må strekke seg over minimum fire dager med undervisning i minimum 5,5 klokketimer pr. dag.
- Det gis tilskudd til kun ett leirskoleopphold per elev i løpet av grunnskolenes 1.-10. trinn. Hver elev skal derfor ikke registreres her mer enn én gang i løpet av sin 10-årige grunnskoleopplæring.

Tilskuddet skal stimulere kommunene til å sende elevene på leirskole, og skal medvirke til å finansiere opplæringsutgiftene på leirskoleoppholdet. Utgifter til selve

Ås kommune

oppholdet, reise m.m. må kommunen dekke av egne midler, jf. opplæringsloven § 2-15. For øvrig sier regelverket at dersom opplæringen til elevene er gratis, kan andre enn skolen finansiere turen. Det er mulig å få finansiering fra andre enn skoleeier. Elever og foresatte kan for eksempel gå sammen om å samle inn penger via dugnad eller loddsalg. Kost faller utenfor «gratisprinsippet», i og med skolen til vanlig ikke dekker maten til elevene. Utdanningsdirektoratets sammenfatting av regelverket kan leses i sin helhet her: <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/skole-og-opplaring/saksbehandling/skoletur/>.

Forvaltning av tilskuddsordningen (Kap. 225, Post 66) - Omlegging fra 2018

Omleggingen av tilskuddsforvaltningen har medført endringer i tilskuddsordningen. Det er gått bort fra manuell rapportering hvor kommunene har rapportert inn antall grupper (16-22 elever). Tilskuddet blir nå beregnet på grunnlag av den enkelte kommunes registrerte leirskoleopphold i GSI. Det vil si at det tas utgangspunkt i det totale antallet elever som har vært på leirskole i løpet av året, med et delingstall på 22 elever. Antall grupper blir så forhøyet opp til nærmeste hele gruppe. Årsbevilgningen blir fordelt på antall grupper i landet som har deltatt på leirskole i løpet av året.

Den nye rapporteringen tar ikke lenger hensyn til om leirskoleoppholdet strekker seg over 4 eller 5 dager.

Vurdering:

Ås kommune står overfor store innsparingskrav. Stramme økonomiske rammer, samt endringer i forvaltningen av tilskuddsordningen nødvendiggjør rammer og føringer for gjennomføring av leirskole. Rådmannens forslag til rammer og føringer skal sikre effektiv ressursbruk og et likeverdig leirskoletilbud for alle elever i Ås-skolen.

Fra 4 til 3 overnattinger

Omfang av tilskudd er ikke lenger proporsjonalt med antall undervisningsdager ved leirskolen. Barneskolene praktiserer i dag leirskoleopphold med 4 overnattinger. Kostnader kommunen må dekke av egne midler blir lavest dersom antall netter reduseres fra 4 til 3. Dette som følge av at tilskuddet ikke lenger beregnes ut ifra antall undervisningsdager. Dersom dagens praksis med 4 overnattinger opprettholdes, vil kostnader kommunen må dekke av egne midler til leirskole øke i forhold til tidligere år da gammel forvaltningsmodell ble praktisert.

I og med nøkkel for beregning av antall grupper også er endret, vil Ås kommune sannsynligvis få tilskudd for færre grupper enn det reelle antall grupper som gjennomfører leirskoleopphold. Dette er også en endring som påvirker tilskuddsbeløpet, og som i den andre enden vil få betydning for kostnader kommunen må dekke av egne midler.

Kostnader til opphold, herunder kost og losji, må den enkelte skole dekke av eget budsjett. I tillegg påløper kostnader knyttet til kompensasjon og timer til avspasering for lærerne som følger med.

Skolenes budsjett styres av en finansieringsmodell, også kalt «skolemodellen». Midler til leirskole tilføres den enkelte skole gjennom denne modellen. Disse midlene

Ås kommune

er ikke øremerket. Reduksjon i kostnader til leirskoleopphold vil i denne sammenheng bety økte midler til ordinær undervisning.

Forslag om å redusere antall overnattinger fra 4 til 3, ansees som et nødvendig tiltak med tanke på skolenes stramme økonomiske rammer, og for å imøtekomme endringer i tilskuddsordningen.

Kost

I og med skolen til vanlig ikke dekker maten til elevene, trenger heller ikke skole gjøre det på en skoletur. Av totalpris for opphold, utgjør kost ca 15-20% som vil tilsvare ca 300-400 kr for 3 overnattinger. 300-400 kr i egenandel til inndekking av kost for eget barn er å anse som en moderat sum for den enkelte familie. Som ett av flere innsparingstiltak foreslås det derfor at den enkelte familie dekker kost selv. I særlige tilfeller kan kost dekkes av kommunen.

Samkjøring

Eksempelvis kan en større skole stille med 3 lærere istedenfor 4, en mellomstor skole kan stille med 2 lærere istedenfor 3, og en mindre skole kan stille med 1 lærer istedenfor 2. Reduksjon i antall lærere ved samkjøring er en effektivisering. På den ene side betyr dette lavere utgifter knyttet til kompensasjon og avspasering, og som på den andre side betyr høyere gjenværende bemanning på skolen.

Ved samkjøring mellom skoler vil også transportutgifter per elev bli lavere, spesielt for de små skolene. Det er også rimelig å anta at det vil bli behov for å leie færre busser totalt sett. Samkjøring mellom skoler som tilhører samme «ungdomsskolekrets» ansees som et positivt tiltak med tanke på overgang barneskole-ungdomsskole.

Rådmannen mener at samkjøring har både kvantitative og kvalitative gevinster. Samkjøring vil effektivisere tilbudet og samtidig fremme kjennskap og vennskap på tvers av skoler.

Reisevei

Reisevei kan ikke bli for lang dersom leirskoleoppholdet skal strekke seg over fire hele undervisningsdager med tre overnattinger, jf. tilskuddsordningens definisjon av leirskole og leirskoleopplæring. Ramme og føring for reisetid er derfor satt for å sikre at rett til tilskudd ivaretas.

Kortere reisevei vil også medføre lavere transportkostnader.

Økonomiske konsekvenser:

Reduksjon i antall reisedøgn

Omlegging av forvaltning av tilskuddsordningen:

Det tas utgangspunkt i innrapporterte tall for kalenderåret 2017, og rammer for utbetaling av tilskudd i 2017 i denne beregningen. I 2017 ble det rapportert inn 209 elever, og rammene for utbetaling av tilskudd var som følger:

- timesats 585 kr/t

Ås kommune

- maks 27,5 timer undervisning per gruppe og maks 5,5 timer undervisning per dag.

Tidligere forvaltningsmodell	Ny forvaltningsmodell
<ul style="list-style-type: none"> - 209 elever tilsvarer 12 innrapporterte grupper. - 4 undervisningsdager tilsvarer kr 12870,- i tilskudd per gruppe. 5 undervisningsdager tilsvarer kr 16 087,5,- i tilskudd per gruppe.	<ul style="list-style-type: none"> - 209 elever vil tilsvare 9,5 ≈ 10 grupper - 4 og 5 undervisningsdager tilsvarer samme tilskuddsbeløp. Tilskuddsbeløpet tilsvarer årsbevilgningen fordelt på antall grupper i landet som har deltatt på leirskole i løpet av året.

Utgifter opphold:

Det er innhentet pris fra flere ulike leirskoler for å sammenlikne pris per elev for tre og fire overnattinger med henholdsvis fire og fem undervisningsdager. Det er innhentet pristilbud med utgangspunkt i totalkostnader for 75 elever, inkl. kost og losji.

	Pris pr elev for 3 overnattinger med 4 undervisningsdager	Pris per elev for 4 overnattinger med 5 undervisningsdager
Fagerli leirskole (Geilo)	kr 2010,-	kr 2595,-
Solbukta leirskole (Fredrikstad)	kr 1965,-	kr 2405,-
Aarholdt-tunet (Stokke)	kr 1930,-	kr 2390,-

Differanse mellom 3 og 4 overnattinger for pris per elev er i snitt kr 500,-. For 209 elever vil dette medføre en total merkostnad for kommunen på kr 104 500,- for 4 overnattinger i forhold til 3 overnattinger.

Utgifter lærere:

Fire overnattinger over fem dager genererer omtrent kr 6000,- i tilleggskostnader pr lærer, som tilsvarer et snitt på kr 1500,- per natt. I tillegg påløper rett til 3 timer avspasering per døgn. Dette medfører igjen vikarutgifter for inndekking av timer til avspasering. For øvrig tilsvarer én undervisningstime omtrent kr 400.

Differanse mellom 3 og 4 overnattinger for tilleggskostnader per lærer er:
 $1500 \text{ kr} + (400 \text{ kr/t} \cdot 3 \text{ t}) = \text{kr } 2700,-$.

På de større skolene følger ca 4 lærere, mens på de mindre og mellomstore skolene følger 2-3 lærere. I snitt er det totalt ca 21 lærere som er med på leirskole i året.

Differanse mellom 3 og 4 overnattinger utgjør da totalt:
 $2700 \text{ kr/pr lærer} \cdot 21 \text{ lærere} = \text{kr } 56\,700,-$.

Kostpenger:

Kost utgjør ca 15-20 % av totalkostnad for opphold. Per elev vil det tilfalle en egenandel som skal dekke kost på ca 300-400 kr for 3 overnattinger og 4

Ås kommune

undervisningsdager. For kommunen totalt vil bortfall av utgifter til kost utgjøre for 209 elever ca: 350 kr/elev · 209 elever = kr 73 150,-.

Samkjøring og reisevei

Antall lærere kan reduseres ved samkjøring. Eksempelvis kan en større skole stille med 3 lærere, en mellomstor skole kan stille med 2 lærere, og en mindre skole kan stille med 1 lærer. Potensielt sett kan dette bety inntil 7 færre lærere.

Beregningsgrunnlag, tilleggskostnader for 7 lærere:

- Tilleggskostnad kr 1500,- per døgn
- 3 timer til avspasering á 400 kr/t

For 3 overnattinger og 7 lærere blir dette:

7(3 netter · 2700 kr/per natt) = kr 56 700,-

Transportutgifter per elev går ned dersom bussene fylles opp. Det er rimelig å anta en reduksjon i antall busser som må leies, fra totalt 7-8 busser til ca 5-6 busser.

Transportkostnader vil reduseres dersom reisevei og reisetid kortes ned. Priseksempelene er hentet fra nettbuss.no.

Leirskole	Pris for buss t/r	Reisetid- og vei
Fagerli leirskole(Geilo)	ca kr 22 000,- ekskl. mva.	5 timer, 240 km
Solbukta leirskole (Fredrikstad)	ca kr 8 900,- ekskl. mva.	1,5 t, 70km
Aarholdt-tunet (Stokke)	ca kr 13 000,- ekskl. mva.	2 t, 116 km

Busstur tilsvarende 5 timer (ca 240 km)		Busstur tilsvarende 2 timer (ca 100 km)	
Uten samkjøring (ca 8 busser)	Med samkjøring (ca 6 busser)	Uten samkjøring (ca 8 busser)	Med samkjøring (ca. 6 busser)
kr 176 000,-	kr 132 000,-	kr 88 000,-	kr 66 000,-

Totalt innsparingspotensial knyttet til transportutgifter er ca kr 100 000,- ved kortere reisevei og samkjøring.

Totaleffekt:

Reduksjon i antall reisedøgn:	kr 161 200,-
<i>Utgifter opphold</i> (kr 104 500,-)	
<i>Utgifter lærere</i> (kr 56 700,-)	
Kostpenger:	kr 73 150,-
Samkjøring og reisevei:	kr 156 700,-
<i>Reduserte lærerkostnader</i> (kr 56 700,-)	
<i>Reduserte transportkostnader</i> (kr 100 000,-)	
SUM	kr 391 050,-

Potensielt sett er det mulig å gjennomføre et likeverdig leirskoletilbud med et kutt på kr 391 050,-.

Ås kommune

I tillegg vil rammene og føringene imøtekomme omlegging av forvaltning av tilskuddsordningen, som betyr lavest mulig differanse mellom kostnader til opplæring og tilskuddsbeløp til refusjon.

Miljømessige konsekvenser:

Kortere reisevei sparer miljøet.
Samkjøring sparer miljøet

Alternativer:

Gjennomføring av leirskoleopphold fortsetter som nå uten kommunale rammer og føringer.

Konklusjon med begrunnelse:

Rådmannens forslag til rammer og føringer for gjennomføring av leirskole er en nødvendig nedjustering og innstramming for å imøtekomme skolenes stramme økonomiske rammer, og de endringer som har trådt i kraft i forbindelse med forvaltning av tilskuddsordningen. Rammene og føringene som er foreslått oppfyller nasjonale krav til gjennomføring av leirskoleopphold i henhold til tilskuddsordningens definisjon på hva leirskole er, samt sikrer et likeverdig tilbud for alle elevene i Ås-skolen.

Ved at skolene også velger en leirskole som ligger nærmere vil ankomst og avreisedagen kunne utnyttes bedre og elevene vil ikke få mindre undervisning enn tidligere.

Kan vedtaket påklages?

Nei

Ikrafttredelse av vedtaket:

1.1.2020